

SIMPOZIONUL NAȚIONAL
„ARHEOLOGIA EPOCII LUI ȘTEFAN CEL MARE”
IAȘI, 16-17 APRILIE 2004

Deși nu a beneficiat de prevederile Hotărârii Guvernului României privind aprobarea programului „Comemorare Ștefan cel Mare și Sfânt – 500 de ani, Institutul de Arheologie din cadrul Academiei Române – Filiala Iași a reușit să organizeze, în zilele de 16 și 17 aprilie 2004, un simpozion național sub titlul *Arheologia epocii lui Ștefan cel Mare*. Pentru buna desfășurare a acestei acțiuni științifice și culturale s-a obținut colaborarea Muzeului de Istorie din cadrul Complexului Muzeal Național „Moldova” Iași (prin implicarea directă a prof. Senica Tudose și a prof. Adriana Moglan în organizarea expoziției *Valori arheologice din epoca ștefaniană*), a Departamentului pentru României de Pretutindeni din cadrul Guvernului României, a Fundației „Mihai Viteaz” Iași (prin ing. Lucian Flaișer și prof. Mihai Leoveanu).

Moto-ul întregii manifestări a fost: „*Puține din cele alcătuite de măriile sa s-au schimbat. S-au prefăcut hotarele; au trecut rândurile de oameni. Pretutindeni au rămas lăcașurile lui Dumnezeu; în toate răzășiile stau urcelele sale; în toate coltoanele pământului Moldovei amintirea războaielor pentru dreptate; cel din urmă urmaș al plugarilor de atunci [...] cunoaște urma mării sale Ștefan într-un vad de ape, într-un pisc de stâncă, într-o ruină de pe un colnic*” (Mihail Sadoveanu, *Viața lui Ștefan cel Mare*). S-au susținut următoarele comunicări:

- prof. Florin Hău, Muzeul Național al Bucovinei – Suceava, *Nivelul arheologic datând din timpul lui Ștefan cel Mare la Curtea domnească din Suceava*;
- dr. Rodica Popovici, Institutul de Arheologie - Iași, *Cercetări arheologice în așezările rurale din zona Neamț*;
- dr. Alexandru Artimon, Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național - Bacău, *Cercetări arheologice privind epoca lui Ștefan cel Mare în zona de sud-vest a Moldovei*;

- dr. Lidia Dascălu, Institutul de Arheologie - București, *Monumente medievale botoșenene*;

- prof. Dan Floareș, Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național - Iași, *Câteva observații privind adaptarea la artilerie a cetăților Moldovei în timpul lui Ștefan cel Mare*;

- dr. hab. Gheorghe Postică, Universitatea Liberă Internațională din Moldova – Chișinău, *Două tunuri din bronz din perioada lui Ștefan cel Mare descoperite în cetatea Orheiul Vechi*;

- prof. Vitalie Josanu, Complexul Muzeal Județean - Neamț, *Cucerirea Cetății Albe în 1465. Ficțiune sau realitate istorică*;

- dr. Anatol Gorodenco, Institutul de Arheologie - Chișinău, *Bătălia de la Lipnic*;

- dr. Paraschiva-Victoria Batarciuc, Muzeul Național al Bucovinei – Suceava, *Biserici din timpul lui Ștefan cel Mare la Suceava*;

- dr. Stela Cheptea, Centrul de Istorie și Civilizație Europeană - Iași, *Critoria lui Ștefan cel Mare de la Hărlău*;

- dr. Ruxandra Alaiba, Institutul de Arheologie - București, *Fresca bisericii „Tăierea capului Sf. Ioan Botezătorul” Vaslui*;

- dr. Ionel Căndea, Muzeul Brăilei, *Necropola creștină din sec. XV de la Brăila. Realizări și perspective*;

- dr. Vlad Ghimpu, Muzeul Național de Istorie a Moldovei – Chișinău, *Cercetarea monumentelor din epoca lui Ștefan cel Mare în Basarabia – între tradiție și voluntarism*;

- cercet. șt. dr. Viorel M. Butnariu, Institutul de Istorie „A. D. Xenopol” Iași, *Monedele lui Ștefan cel Mare*;

- cercet. șt. Costică Asăvoaie, Institutul de Arheologie - Iași, prof. Laurențiu Chiriac, Muzeul Județean „Ștefan cel Mare” - Vaslui, prof. Veronica Predoi, Muzeul Județean

Teleorman, *Ctitoriile ecleziastice ale lui Ștefan cel Mare între legendă și adevăr pe baza unui studiu de caz*;

- dr. Sergiu Musteață, Asociația Națională a Tinerilor Istorici din Moldova – Chișinău, *Unele considerații pe marginea legislației internaționale privind protejarea patrimoniului arheologic*.

Ultima parte a manifestării s-a desfășurat sub forma unei mese rotunde cu tema *Epoca lui Ștefan cel Mare pe baza descoperirilor arheologice. Realizări și perspective*.

Deși numărul invitațiilor lansate a fost relativ mare, cei care le-au onorat au fost puțini – după cum se poate vedea și din titlurile comunicărilor prezentate mai sus. Desigur, o anumită repetare a manifestărilor – inerentă într-un an de atare importanță – ar putea explica anumite absențe. Totuși, a fost printre primele manifestări și s-a desfășurat – deloc întâmplător! – în luna în care Măria Sa „a luat schiptrul Țării Moldovei”, moment fără de care se putea să nu ajungă nici „cel Mare”, nici „Sfânt”.

Întreaga activitate nu se putea desfășura fără o bună colaborare între „medievisti” din cadrul Institutului și personalul auxiliar care – cu toții – au dat dovadă de o unitate admirabilă.

În ziua de 20 aprilie 2004 Institutul de Arheologie din cadrul Academiei Române – Filiala Iași a inaugurat, în colaborare cu Episcopia Alexandriei și Teleormanului, Consiliul Județean Teleorman, Direcția Județeană Teleorman pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național, Muzeul Județean „Ștefan cel Mare” Vaslui, Societatea Numismatică Română, Secția Alexandria, la Alexandria (jud. Teleorman) *Expoziția și Simpozionul „Ștefan cel Mare și Sfânt – 500”*. Aici au fost prezentate următoarele comunicări:

- prof. Ioan Mancaș, directorul Muzeului Județean „Ștefan cel Mare” Vaslui, *Ștefan cel Mare – personalitate europeană a Evului Mediu*;

- Prea Sfințitul Părinte Episcop Galaction, episcopul Alexandriei și Teleormanului, *Aspecte ale politicii spiritual-religioase a dreptcredinciosului voievod Ștefan cel Mare și Sfânt*;

- cercet. șt. Costică Asăvoaie, Institutul de Arheologie Iași, *Semnificația politicii matrimoniale a lui Ștefan cel Mare*;

- prof. Vitalie Josanu, Complexul Muzeal Județean Neamț, *Importanța Cetății Albe – repere istorice*;

- prof. Florin Hău, Muzeul Național al Bucovinei, Suceava, *Noi date despre Curtea Domnească de la Suceava în epoca lui Ștefan cel Mare*;

- drd. Laurențiu Chiriac, Muzeul Județean „Ștefan cel Mare” Vaslui și prof. Veronica Predoi, Muzeul Județean Teleorman, *Capela de curte de la Vaslui*;

- prof. Bobi Apăvăloaei, Centrul de Istorie și Civilizație Europeană, *Domeniul Siret-Volhovăț*;

- dr. Viorel Butnariu, Institutul de Istorie „A. D. Xenopol” Iași, *Monedele lui Ștefan cel Mare*.

La buna desfășurare a acestei acțiuni a contribuit în chip hotărâtor BCR – Sucursala Teleorman, iar inițiator – din partea muzeului teleormănean – a fost prof. Veronica Predoi.

Ambele manifestări au fost transpuse pe suport electronic și vor apărea pe piață pe CD-uri editate sub egida instituțiilor organizatoare, cu girul Institutului de Arheologie Iași.

COSTICĂ ASĂVOAIE